

SKUPŠČINSKI POROČEVALEC

LETO I – št. 8

DOMŽALE, 21. julij 1976

PRILOGA ZA DELO DELEGATOV IN DELEGACIJ

STALIŠČA

posredovana na seji, 9. julija, ko so zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor skupaj z zbori skupščin: občinske izobraževalne skupnosti, kulturne skupnosti, skupnosti socialnega varstva, občinske raziskovalne skupnosti in občinske zdravstvene skupnosti sprejeli SREDNJEROČNI DRUŽBENI PLAN RAZVOJA OBČINE DOMŽALE ZA OBDOBJE 1976–1980.

Uvodni ekspoz je podala predsednica Občinske konference SZDL tovarišica MARIJA IVKOVIČ.

Dovolite mi, da glede na pomembnost današnje odločitve delegatske skupščine, ki bo končno strmila vsa hotenja in prizadevanja delavcev in delovnih ljudi v odločitve o sprejemu družbenega plana razvoja občine Domžale v obdobju 1976–80 prenesem delegatski skupščini tudi nekaj temeljnih stališč politično in frontno organiziranih delovnih ljudi v SZDL, kot najširši družbenopolitični organizaciji, ki svojo tvornost uresničuje kot sestavni del skupščinskega sistema.

Brez dvoma, da je z oblikovanjem predloga družbenega plana, ki bo s soglasjem delegatske skupščine postal dokument, opravljeno veliko delo, v katero je bila vložena velika aktivnost, bodisi v strokovnem, kot družbenopolitičnem in ekonomskem vidiku. Ne bilo bi prav, če bi se do predloga tega tako pomembnega dokumenta obrnili le s te plati, četudi je zelo pomembna. Delegatska skupščina se mora danes zavedati in osvojiti polno spoznanje, da s tem uresničuje ustavno določilo o družbenem planiranju in uresničuje že v praksi osnutek zakona o združenem delu, kajti ena temeljnih prvin osnutka zakona o združenem delu opredeljuje, da delavci povezujejo celotno družbeno delo s sredstvi, ki so družbena lastnina, v sistem samoupravnega združenega dela z družbenim planiranjem, samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem. Prav zato je potrebno, da se danes obrnemo do predloga dokumenta tako, da se polno zavedamo, da je to prvi samoupravni plan, grajen in usklajen na podlagi temeljnih samoupravnih planov, njihovih ciljev in možnosti.

Samoupravni plan se razlikuje od klasičnega planiranja. To ni le zbir podatkov, ugotovitev in hotenj ter ciljev. To je dokument ki mora odražati celotno družbeno usmeritev tako v pogledu razvoja materialne baze, strateških ciljev razvoja, menjave, skrb samoupravno organizirane družbe za človeka posebej in skupno. In ne samo to. Samoupravni plan je dogovor delavcev in delovnih ljudi za njihovo lastno organiziranost, za politično naravnost in njihovo aktivnost za uresničevanje samoupravnih socialističnih odnosov, za globljo kvaliteto odnosov na osnovi jasnih ciljev tako, da tudi s tem uresničujemo osnutek zakona o združenem delu, ki je zagotovilo, da bodo družbeno, ekonomsko in politično organizirani delavci tista sila, ki bo porok za osvoboditev delavca in dela, ki bo zagotovilo, da v naši družbi ne more in ne sme biti podrejanja delavca ali njegovega izkoriščanja.

Ta sila pomembna spoznanja, ki so nenehna težnja vsega delavskega razreda, morajo biti vtkana v družbeni plan razvoja občine. Če jih z besedami morda nismo dovolj opredelili, mora to postati današnja odločitev.

Nikakor ni odveč, da se v tem pomembnem trenutku obrnemo nekoliko nazaj in da si osvežimo spoznanje, kje so korenine tega, da danes sklepamo o prvem samoupravnem planu. Brez dvoma ne samo v preteklem gospodarskem razvoju, ki je prav tako bil pogojen od razmer in odnosov.

Dolžni smo, da se danes spomnimo razrednega boja delavcev v pretekli zgodovini in tudi v naši občini. Danes ne moremo in ne smemo mimo trdih, a veličastnih štrajkov, mimo tistih, ki so v drugačnih razmerah – pod sencami bajonetov – organizirali delavce v sindikate. Danes moramo zavestno spregovoriti o vstaji slovenskega in jugoslovanskih narodov in tudi o vstaji v naši občini. Štiriletni NOB je zahteval življenja najboljših, najnaprednejših ljudi, ki so imeli pred seboj in sam cilj: narodno osvoboditev in zmago delavskega razreda. Pošteno in odgovorno se obrnimo do kvalitete odnosov med ljudmi v povojni izgradnji. Nismo pozabili in ne smemo, da so takrat delavci z golimi rokami obnavljali tovarne, včasih brez plačila, da niso šteli ur, ki so jih prebili na delu, da niso imeli niti kruha, ne mesa, kaj šele topli obrok. V tistem času beležimo v zgodovini največjo solidarnost delovnih ljudi. Iz kmečkih kašč so odšle zadnje peščice zrnja, krompirja, iz hlevov zadnje glave živine. Ob tem, da so bili številni domovi in vasi uničene, otroci niso imeli mleka, sladkorja in osnovnega za svoj razvoj. Pa vendar so vse roke, če še tako

oslabele, prijele za krampe in lopate, gradile domove, ceste, družbene objekte, tovarne itd. s pesmijo na ustih in nasmehom na obrazu.

Danes vemo in moramo ponovno vedeti: nihče nam ni prinesel kar tako razvoja in blagostanja. To je plod delavskih rok in zavestne človeške solidarnosti, ljudi, ki so bili trdno družbenopolitično organizirani in zato so bili močni in nepremagljivi. To je bil gospodarski čudež, večji od vseh na svetu, ker je bil svojstven našim ljudem.

Če se ob tem obrnemo do predloga družbenega plana, potem ga bomo gledali tudi z drugega zornega kota, potem bomo najbrž spoznali, da plan ni gledati le s strokovnega vidika, ampak v vsej njegovi celovitosti in kot rezultat minulih vlaganj, spojen z živim delom.

Včasih smo v svojih ocenah dokaj skromni, skoraj anonimni. Pa je prav, da napravimo ocene, kaj smo storili in dosegli. S podružbljanjem različnih področij družbene aktivnosti smo dosegli ne samo hitrejšo rast posameznih dejavnosti in graditev objektov. Dosegli smo veliko več. Približali smo te dejavnosti delavcem in delovnim ljudem, postali so njihova pravica in obveza. Z vsakim dnem se povečuje vpliv na te aktivnosti, ki se sicer različno odraža, vendar neizbežno raste in to je velika vrednota.

Delegatska skupščina ima danes novo kvaliteto – zgublja svoj karakter oblasti in se presnavlja v najširši samoupravni organizem. Ona je sestavni del življenja in razvoja, torej tudi družbenega plana. Če tega nismo dovolj napisali, moramo to danes zavestno sprejeti, kot smer nadaljnega dograjevanja povezanosti delavcev in delovnih ljudi prek svojih delegatov, ki bodo prevzemali tudi odgovornost za uresničevanje dogovornih ciljev v svojih sredinah, kjer so bili izvoljeni.

V svojem razvoju smo dokaj napredovali. Sodobna tehnika prodira v različne sfere aktivnosti. Uporabili smo jo tudi pri izdelavi plana. Žal pa stroj ne more napraviti ocene tistega, kar ljudje, kot žive priče in aktivni soustvarjalci lahko store. Iz tega razloga je prav, da se ob sprejemanju družbenega plana razvoja obrnemo posebej do tistih pomembnosti, ki jih ne smemo izpustiti ali izločiti. Morda so rezultati stroja na nekaterih področjih neenake z našimi ugotovitvami, zaradi tega pa ob tolikih spoznanjih dogradimo v razpravi tisto, kar menimo, da ni povsem identično z ugotovitvijo v predlogu.

Delegatsko skupščino seznanjam s tem, da je predsedstvo Občinske konference SZDL in predsedstvo Občinskega sveta Zveze sindikatov dalo podporo za sprejem družbenega plana razvoja občine 1976–80 s tem, da družbena izhodišča, sprejeta na frontni osnovi v SZDL postanejo sestavni del dokumenta o planu. Ta pa se glasijo:

Z ustavo opredeljeno samoupravno planiranje je postalo sredstvo v rokah delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih organizacijah. S planiranjem na samoupravnih osnovah delavci in delovni ljudje usmerjajo ustvarjanje dohodka in njegovo razdelitev.

Idejne osnove, ki jih je sprejela Zveza komunistov v SR Sloveniji in SFRJ so delovni ljudje povezani v Socialistični zvezi delovnih ljudi, osvojili. Pobude delovnih ljudi, ki so izhajale iz idejne osnove in so sprejete na zborih delavcev in delovnih ljudi so izhajale iz vidika lastnih sposobnosti in z vidika usklajenosti ter možnosti nadaljnega razvoja v okviru razvojnih smotrov SR Slovenije in SFRJ.

Samoupravno planiranje v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih je zagotovilo, da se nadaljujejo pozitivne težnje v družbenem in gospodarskem razvoju občine, zlasti pa z vidika nadaljnega razvoja samoupravnih odnosov in procesov nadaljnje gospodarske rasti.

Družbeno spoznanje o nujnosti odločnega razreševanja problemov, ki zavirajo kot negativne težnje, nadaljnji razvoj – stalna inflacija in z njo povezana potrošniška miselnost, strukturna neskladja in nezadovoljiv odnos do sprejemanja in uresničevanja družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov – narekujejo družbeno, ekonomsko in politično organiziranje delavcev in delovnih ljudi, da bodo lahko sposobni za uresničevanje razvojnih ciljev.

Gospodarske razmere v svetu zahtevajo od našega gospodarstva velike napore v smeri izrazitejšega pospeševanja tistih dejavnosti in aktivnosti, ki najmočneje vplivajo na krepitev in sposobnost gospodarstva.

Samoupravno planiranje je v svoji začetni fazi v težišču na združenem delu, zlasti glede družbenega obravnavanja dohodka kot družbene lastnine, kot tudi v njegovi delitvi, vendar pa se že močno razvija proces enakopravne menjave dela med materialnim in nematerialnim področjem družbene aktivnosti.

Razvoj in krepitev položaja delavca v združenem delu, ki ga je dobil z

novo ustavo, je bistvena prvina za uveljavitev ne samo delavca, ampak tudi njegovih interesov tako v nastajanju, kot v razpolaganju z dohodkom in v razmerah, ki jih pogojujejo delo ter obseg družbenih sredstev. Vsebinska krepitev delavčeve vloge v združenem delu je temeljni pogoj za nadaljnji kvaliteten in hitrejši razvoj v materialnem in družbenoekonomskem smislu. V naslednjem obdobju 1976–1980 bodo v ospredju pospešena prizadevanja družbe kot celote v izgradnji tvornega sistema samoupravnega organiziranja delavcev in delovnih ljudi, zlasti pa v:

- vsebinski krepitvi, razvijanju in bogatenju temeljne družbenoekonomske celice, kot so temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti kot temeljne samoupravne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti;
- zagotovitvi, da delavci v temeljnih organizacijah združenega dela na podlagi dohodka, ki ga ustvarjajo in realizirajo, razvijajo take odnose, da bodo obvladovali delo in proizvodnjo ter da bodo odločali o svojem minulemu delu v različnih oblikah in skrbeli za družbeno reprodukcijo, za svoje in skupne potrebe. V procesu nastajanja planiranja na novih osnovah je neobhodno, da se združeno delo že na vsem začetku dogovori o ciljnih ter iz njih izpeljuje svoje organizacijske in družbenoekonomske pogoje, ki bodo zagotovili tako povezanost delavcev in delovnih ljudi, da bodo tvorili dohodkovno zaokrožene celote.

Samoupravne interesne skupnosti postajajo vse močnejši sestavni del družbene reprodukcije, zlasti tiste s področja družbenih dejavnosti, ki s svojo aktivnostjo ustvarjajo ustrezne pogoje za normalno delo, in tudi za boljše delo. To bodo dosegli tako, da bodo odločno odklanjale proračunsko usmerjenost in miselnost. Z dogovarjanjem o osnovah in samoupravnim sporazumevanjem o temeljnih planih bomo dosegli večjo stopnjo razvitosti družbenoekonomskih odnosov med delavci v združenem delu in delavci – izvajalci programov. Menjave med njimi na osnovi skupnih ciljev razvoja se bodo razvijale na vse bolj enakopravnih osnovah. To pomeni, da bodo skupno odločali o delitvi dohodka s tem, da bodo vrednotili vloženo delo in ocenjevali rezultate dela. Osnovni pogoj za življenje ljudi in razvoj družbe je DELO.

Uveljavljanje pravice in dolžnosti do dela je tudi temeljni pogoj za doseganje družbenega položaja delavca – samoupravljalca v združenem delu. Za dobro delo in nadaljnji dinamični družbeno-ekonomski razvoj je treba ob upoštevanju sedanjega stanja zaposlenosti in cilji do leta 1980 storiti vse, da se uveljavi družbeno spoznanje o vsebinski preosnovi družbenih dejavnosti. Podružbljanje področij družbenih dejavnosti (nematerialna proizvodnja) je v procesu z večjimi ali manjšimi rezultati. Delavci in delovni ljudje prevzemajo iz rok države funkcije, ki jih kot samoupravljalci uresničujejo na način, ki ga pogojuje njihova povezanost in združenost. Iz tega razloga je zlasti pomembno, da so delavci in delovni ljudje organizirani in dobro seznanjeni, da bi lahko v okviru možnosti in potreb smotno v okviru celovitih planov prednostno zagotavljali tiste dejavnosti, ki imajo najmočnejši vpliv na počutje delavcev, na njihovo znanje in pripravljenost za delo in na učinkovitost dela.

Učinkovit družbeno-informacijski sistem je eden od pogojev za razvoj samoupravnih odnosov, za usklajevanje posameznih ciljev in interesov, za uresničevanje pravic in dolžnosti delegatov in delegacij in za učinkovito spremljanje družbenoekonomskega razvoja na vseh področjih družbene aktivnosti. Razvoj tega sistema je treba graditi na osnovi sodobne tehnike in popolni povezanosti temeljnih celic do širših povezovalnih samoupravnih oblik.

Delavci in delovni ljudje bodo svoj socialni in materialni položaj v prihodnjem petletnem obdobju gradili na nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih odnosov ter bodo skupaj s hitrejšim zadovoljevanjem materialnih in duhovnih dobrin zagotavljali skladen razvoj in uveljavljanje človeka kot celovite socialistične osebnosti. S tem, da bodo kot tvorci samoupravnih planov v svojih sredinah zagotavljali njihovo uresničevanje, bodo neposredno vplivali na ustvarjanje pogojev svojega dela in na napredek celotne družbene skupnosti.

Družbena, politična in ekonomska usmerjenost v občini bo naravnana tako, da se v praksi uresničuje podružbljanje SLO, v okviru SLO pa vsa področja teh dejavnosti. Ta naravnost bo v smeri premagovanja proračunskega sistema in miselnosti s tem, da bodo delavci in delovni ljudje odločali o lastnih in skupnih programih in zagotavljali na samoupravnih osnovah združevanje sredstev za uresničitev programov.

Strokovno obrazložitev pa je podal predsednik izvršnega sveta skupščine občine Domžale tovariš VILJEM DRŽANIČ.

Predloženi srednjeročni družbeni plan razvoja občine Domžale za obdobje 1976–1980 je prvi samoupravni plan, ki je izdelan na izhodiščih nove ustave, zakona o osnovah sistema družbenega planiranja ter osnutka zakona o združenem delu.

Priprave za izdelavo srednjeročnega družbenega plana razvoja občine, kakor tudi planov organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, so se pričele že konec leta 1974, ko je izvršni svet skupščine občine Domžale imenoval poseben odbor za planiranje ter pododbore za posamezna področja dela. Odbor je pritegnil k sodelovanju pri izdelavi planiranja strokovke službe občinske skupščine, strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti ter sodelavce BIRO 71, ki so s sodelovanjem inštituta IREL vnašali v naš plan nekaj novega, to je novo metodo integralnega planiranja. Odbor za planiranje je bil koordinator med nosilci planiranja ter skrbel, da je iz samega začetka potekalo delo na izdelavi srednjeročnih družbenih planov razvoja v vseh nosilcih planiranja od organizacij združenega dela in njihovih temeljnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti do krajevnih skupnosti – sočasno, na osnovi temeljito proučenega dejanskega stanja in upoštevanju vseh specifičnih potreb. V našem delu smo izhajali iz osnovnega izhodišča, da morajo biti temeljni nosilci planiranja tisti subjekti družbene reprodukcije, ki so neposredno medsebojno odvisni v pridobivanju dohodka, se pravi vsi delavci in delovni ljudje, združeni v raznih oblikah in medsebojno povezani. Nadalje smo izhajali iz izhodišča, da je samoupravljanje osnovni pogoj samoupravnega družbenega planiranja ter ustvarjanja dohodka in njegove razdelitve. Skratka samoupravljanje in dohodkovni odnosi so pogojeni v celotnem procesu družbene reprodukcije. Odločanje o dohodku je neodtujljiva pravica delavcev, zato so priprave za usklajevanje srednjeročnih planov potekale v široki javni razpravi v organizacijah združenega dela, njihovih temeljnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih z neposrednim izvajanjem delavcev. Da bi bili delavci in delovni ljudje čim bolj pritegnjeni k oblikovanju posameznih planov, smo že decembra 1974. leta izdelali izhodišča za petletni srednjeročni razvoj. V teh izhodiščih smo jasno zapisali kaj hočemo v tem petletnem obdobju storiti na področju gospodarskega razvoja, razvoja samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti. Ta izhodišča sta potrdili občinska konferenca SZDL in občinska skupščina.

V avgustu 1975 smo dali v javno razpravo osnutek družbenega plana razvoja občine Domžale. Izdali smo ga v posebni številki Občinskega poročevalca, tako da je bil dostavljen čim širšemu krogu delovnih ljudi, tako so lahko delavci dobili informacijo, ki jim je koristila pri javnih razpravah in usklajevalnem postopku. Hkrati z občinskim osnutkom so bili dani v javno razpravo sočasno osnutki planov organizacij združenega dela in njihovih temeljnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti. Javno razpravo sta vodila Občinska konferenca SZDL in Občinski svet Zveze sindikatov. S tem, da so bili vsi osnutki v javni razpravi sočasno, smo zagotovili, da so bili delavci in delovni ljudje vključeni v proces srečevanja samoupravnega planiranja, kar je dalo zagotovilo, da je samo usklajevanje med nosilci planiranja bilo uspešno, kar daje jamstvo, da bodo ti plani kot skupno usklajeni dobili tudi svojo potrditev v praksi. Vse pripombe, dopolnila, ki jih je javna razprava in usklajevalni postopek nakazal, so strokovne službe pri sestavi končnega predloga upoštevale, zato lahko zapišemo, da je bil vpliv delavcev na končni predlog družbenega plana velik in zato sam družbeni plan odraz zmožnosti in potreb v tem planskem obdobju.

V odboru za družbeni plan smo se v začetku opredelili, da bo naš plan izhajal iz prostora, njegove značilnosti, urbanizacije, prostorskega urejanja ter varstva človekovega okolja. Na lastnosti prostora, in to kar prostor nudi, smo vgrajevali ekonomske in socialne cilje razvoja. Menili smo, da je nujen tudi večji vpliv družbe na prostor, urbanizacijo in na varstvo človekovega okolja, zato smo istočasno izdelovali dolgoročni prostorski plan – urbanistični program, ki bo predložen občinski skupščini v sprejem v septembru letošnjega leta.

Sodelavci BIRO 71 so z metodo integralnega planiranja v osnutku plana grafično ponazorili na zemljevidu občine različne podatke o prostoru, naseljih in krajevnih skupnostih. Podatki so bili zbrani na posameznih mestih in so bili nujno potrebni kot informacija nosilcem planiranja v usklajevalnem postopku. Nosilec planiranja je bilo na dovolj preprost način predloženo sedanje stanje in na osnovi zbranih predlogov določeno predvideno novo stanje, pri katerem pa je bilo še posebej razvidno, kje se potrebe različnih nosilcev planiranja najbolj ujemajo, se pravi, kje so te potrebe in interesi koncentrirani in kje se pojavljajo le posamično, oziroma le pri posameznih nosilcih planiranja. Prav tako smo pri usklajevalnem postopku uporabljali podatke iz analize o minimalnih kazalcih razvoja, ki so jih posredovale organizacije združenega dela in njihove temeljne organizacije. Samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti so na osnovi tako dobljenih podatkov lahko planirale svoj razvoj v okviru realne možnosti gospodarstva. Prav to je omogočilo, da je bila javna razprava v organizacijah združenega dela, v njihovih temeljnih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnosti živahna in delovna.

Na podlagi zakona o sistemu družbenega planiranja so vsi nosilci planiranja dolžni skleniti dogovor o temeljih plana občine, vsi ostali nosilci planiranja pa samoupravne sporazume.

Ljubljanska banka

podružnica Domžale

**PRIČAKUJEMO VAS V NAŠI
PODRUŽNICI IN
PIONIRSKI HRANILNICI !**

Dogovor, oziroma sporazum, je pogodba, s katero se podpisniki dogovorijo, oziroma sporazumejo za ključne cilje razvoja, ki pa morajo biti medsebojno usklajeni. V odboru za planiranje smo pripravljali predlog dogovora šele takrat, ko je usklajevanje prišlo v tisto fazo, ko so bile izražene in nakazane jasne opredelitve. Prav tako smo izdelali vzorčni sporazum za organizacije združenega dela in njihove temeljne organizacije, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti, ki naj bi jim služili kot pripomoček pri izdelavi njihovega samoupravnega sporazuma. V občini imamo samo občinski dogovor o temeljih plana (ki je priložen planu) in je v osnovi usklajen z republiškim, vsi ostali nosilci imajo samoupravne sporazume usklajene z občinskim dogovorom o temeljih plana.

Predlog dogovora in samoupravni sporazumi (občinski) so bili dani podpisnikom v razpravo in ponovno usklajevanje. Podpisniki so se na zborih delavcev izjasnevali o pristopu k dogovoru odnosno sporazumu ter pooblastili delegate za podpis. 14. maja 1976 smo dogovor o temeljih plana podpisovali, prav tako pa občinske sporazume. Smatramo, da smo v dogovor o temeljih plana in samoupravne sporazume vnesli vse tisto, da bo obveza podpisnikov jamstvo za realizacijo planov.

Prav te dni so bile zaključene razprave o republiških sporazumih v naših organizacijah združenega dela in z veseljem ugotavljamo, da so naši samoupravljalci dojeli bistvo teh sporazumov ter z pristopom k podpisu pripomogli, da bo republiški družbeni plan v celoti realiziran. V dogovoru o temeljih plana občine, kakor tudi v samem planu smo dajali velik poudarek kmetijstvu. Kot izhodišča so bili postavljeni dosežki v razvoju kmetijske proizvodnje in pospeševanje kmetijstva v preteklem petletnem obdobju. Nosilci srednjeročnega razvoja so neposredni proizvajalci združeni v združenem delu tako pri organizacijah združenega dela, kot v temeljni organizaciji združenega dela — kooperaciji, ki združuje pretežni del tržnih kmetijskih proizvajalcev. Vodilo nas je načelo, da je izhodišče nadaljnjega razvoja v kmetijstvu proizvodnja hrane kot primarna naloga. Specifičnost planiranja kmetijstva je predvsem v tem, da je bilo potrebno planiranje razvoja kmetijstva uskladiti s prostorskim planom — urbanističnim programom. V preteklosti je prihajalo do nasprotujočih si zahtev, po eni strani poseganje s strani urbanizacije, po plodni zemlji, ki je osnova za proizvodnjo hrane po drugi strani pa načrtujemo vlaganja za pridobivanje novih površin plodne zemlje (kot so melioracije in hidromelioracije). Tudi v naši občini planiramo že v tem planskem obdobju začetek melioracijskih del in regulacij za pridobitev novih površin plodne zemlje, vendar ta akcija mora potekati tudi naprej dolgoročno tako, da bomo pridobili ob zamočvirjenem predelu Rače in Radomlje približno 1000 ha novih površin plodne zemlje.

Pri planiranju v krajevnih skupnostih smo izhajali iz izhodišča, da je krajevna skupnost skupaj s temeljnimi organizacijami združenega dela in samoupravnimi interesnimi skupnostmi nosilec sistema družbenega samoupravnega planiranja. Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti v skladu s svojimi potrebami in možnostmi usmerjajo in zagotavljajo razvoj kraja in s planiranjem razvoja zagotavljajo med drugim tudi obnavljanje delavčevih delovnih sposobnosti.

V občini Domžale je 25 krajevnih skupnosti. Po številu prebivalcev so zelo različne od 115 prebivalcev (Češnjice) in celo nad 8.000 prebivalcev (Domžale). Velike razlike v velikosti krajevnih skupnostih so narekovale proučevanje metod in vsebine dela na njihovih področjih. V procesu preobrazbe krajevne skupnosti na osnovi ustavnih načel predstavlja plan razvoja krajevne skupnosti izredno pomemben vsebinski element in istočasno v sistemu planiranja osnovno samoupravno celico, ki je organizirana po prostorskem vidiku.

Pri pripravi svojih planov razvoja so krajevne skupnosti izhajale iz življenjskih potreb in seveda razpoložljivih materialnih sredstev, saj so skušale v okviru planov povezati vse dejavnike, upoštevajoč pri tem potrebe, da so njihovi plani čimbolj enostavni in konkretni ter da upoštevajo tudi prednostne naloge, odnosno potrebe na svojem območju. Nekaterim krajevnim skupnostim, še zlasti manjšim, je bila nudena pomoč s strani občinskih strokovnih služb in referata za krajevne skupnosti. Že v začetku I. polletja 1975 so bile v krajevnih skupnostih imenovane planske komisije. Te komisije so s sodelovanjem strokovnih služb občine pripravile osnutke planov, ki so bili obravnavani istočasno z osnutki drugih nosilcev planiranja. Vse krajevne skupnosti imajo svoje plane razvoja za obdobje 1976—1980.

Pripomniti pa velja, da so ti plani precej osredotočeni na komunalno dejavnost, ker še ni ustanovljena komunalna interesna skupnost v občini Domžale. Kot osnovno nalogo pa so si krajevne skupnosti v svojih ciljih razvoja zastavile dosledno uveljavitev samoupravnih odnosov na vseh področjih in to s tesnejšo povezavo z združenim delom, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in z uveljavitvijo delegatskega sistema na vseh področjih samouprave.

Samoupravne interesne skupnosti so v okviru svojih delovnih skupin in strokovnih služb pripravile osnutke srednjeročnih planov. Vsi osnutki so bili obravnavani na javnih razpravah v organizacijah združenega dela, njihovih temeljnih organizacijah in v krajevnih skupnostih. Med usklajevalnim postopkom je prišla do izraza politična zrelost med usklajevalci tako, da so plani samoupravnih interesnih skupnosti postavljeni na materialne zmožnosti gospodarstva. Za vse občinske samoupravne interesne skupnosti (razen stanovanjske) je stopnja 7,75 % od bruto osebnih dohodkov. Ti viri predstavljajo sredstva za hitrejšo rast družbenega standarda, kot so izgradnja otroških vrtcev, šol in drugih objektov družbenega standarda, kot so izgradnja otroških vrtcev, šol in drugih

objektov družbenega. Jasno je, da so v samem planu predvideni tudi drugi viri za izgradnjo šol in vrtcev kot so: dogovor o načinu zagotavljanja sredstev za financiranje in načinu gradnje k stanovanjski gradnji spremljajočih objektov.

V dogovor o temeljih družbenega plana smo zapisali obvezo, da mora biti razvoj vseh gospodarskih in negospodarskih dejavnosti usklajen. V kolikor bi bila materialna osnova posamezne dejavnosti prešibka, da bi zagotovila ta razvoj oziroma je v takem zaostanku, da njena redna sredstva ne bi zadoščala za hitrejšo dosego ravni razvoja ostalih področij, je nujno potrebno zagotoviti združevanje sredstev na osnovi medsebojnih samoupravnih sporazumov. Poseben poudarek je že dan nadaljnjemu razvoju infrastrukture, to je vzgojnovarstvenih, šolskih in komunalnih objektov. Zato je bilo predlagano in tudi sprejeto, da se od prispevkov, ki se zbirajo po stopnji 7 % od bruto osebnih dohodkov za stanovanjsko izgradnjo, nameni 1 %, kar predstavlja približno 1 milijardo SD letno v te namene. Ta sredstva pa se delijo 70 % za primarne komunalne naprave, 30 % pa za izgradnjo šolske mreže. Prav tako smo v dogovoru o temeljih plana (člen 20) in samem planu planirali, da je samoprispevek zagotovljen v tem planskem obdobju.

Stanovanjska samoupravna skupnost planira v tem planskem obdobju 1620—1820 stanovanj. Varnostno razliko 200 stanovanj si pridržuje, ker bo objektivno manj sredstev, oziroma se prispevek 7 % zmanjša na 6 %, kar je bilo že pojasnjeno. Izgradnja stanovanj bo v glavnem za potrebe občinskega gospodarstva in družbenih služb. Organizacije združenega dela so planirale tako število stanovanj, zato ostane njihova obveza, da bodo zgrajena stanovanja tudi kupile, ker bomo s tem vsaj malo omilili intenzivno priseljevanje občin, kar nam povzroča težave na ostalih družbenih področjih. Plan predvideva, da bo zgrajenih stanovanj v individualnih hišah 33 %, ostalo pa v organiziranih blokovni gradnji. Treba je poudariti, da so težnje posameznikov in delovnih organizacij še po večjem razmahu gradnje individualnih stanovanjskih hiš. Pri samem usklajevalnem postopku, v katerem so sodelovali kmetijci in urbanisti, je prišlo do zaključka, da je plodno zemljo potrebno čuvati, zato se naj tudi stanovanjska gradnja osredotoči v blokovni gradnji. Urbanistom pa se priporoča, da iščejo nove lokacije v okviru prostorskega plana na neplodnih površinah.

Ko smo delali pregled stanja na področju komunalnega gospodarstva, smo ugotovili veliko zaostalost in neskladje na tem področju, zato smo v odboru za planiranje zavzeli stališče, da je treba to dejavnost v planu dobro obdelati in poiskati takšne rešitve, da bo novo ustanovljena komunalna interesna skupnost imela pred seboj že izdelan program dela. V celotni občini zaostajamo na primarnih kanalizacijskih napravah, zato je planirano približno 700 milijonov dinarjev letno v ta namen. V tem mesecu bomo pričeli z izgradnjo skupne čistilne naprave, jo bomo financirali skupaj z občino Kamnik po ključu 60 % Domžale in 40 % Kamnik in bo končana leta 1976 ter veljala približno 4 milijarde S din. Seveda pa je potrebno sočasno zgraditi primarno kanalizacijo, ki bo speljana v skupni kolektor iz urbanih naselij in delovnih organizacij. Le na ta način bomo zboljšali stanje naših voda in zdravo čisto okolje.

V gospodarskem razvoju občine bomo dosegli, da bo realni družbeni proizvod naraščal letno po stopnji 9 % povprečno ob povečani 3 % stopnji zaposlenosti ter 326 starimi milijardami investicijskih vlaganj v družbenem sektorju in produktivnost bo dosegla letno 6 % povečanje. Vse to pa je resnično velika preusmeritev občinskega gospodarstva. Iz zastarelih strojnih naprav, ki so pri sedanjem stanju še vedno v funkciji in so približno 60 % odpisane, bomo nove investicije v glavnem namenili novim strojnim napravam — to je novi tehnologiji.

Kljub temu, da imamo pretežno tekstilno in kemično industrijo, bomo leta 1980 uravnovesili zunanjetrgovinsko bilanco. Vse načrtovane investicije so finančno pokrite, nekatere so že v teku, oziroma jih bomo začeli v krakem izvajati in so bile moralno podprte tudi s strani občanov krajevnih skupnosti.

Letošnje leto je prvo leto planskega obdobja in v svetu še vedno ne pojenjuje gospodarska kriza, doma pa smo sprejeli dva zakona, ki bistveno vplivata na gospodarjenje, to je zakon o zagotovitvi plačil med uporabniki družbenih sredstev ter zakona o ugotavljanju dohodka pri plačani realizaciji. Delujejo pa tudi stabilizacijski ukrepi, ki so bili sprejeti v lanskem letu. S temi ukrepi skušamo zajeziti inflacijo, kar pa pomeni, da je tudi gospodarjenje težje, kot je bilo v prejšnjem planskem obdobju. Tudi naši plani so naravnani stabilizacijsko, zato se pred gospodarstvenike postavljajo zahteve, da se medsebojno povežejo od surovin — predelave — finalizacije do prodaje. Na tem področju še nismo storili vsega, vendar smo lahko prepričani, da bomo primorani iskati ustrezne rešitve. Proizvajal bo lahko tisti, ki bo imel surovine in zajamčeno prodajo in to na tujem trgu, ker domači trg objektivno ne more sprejeti vse proizvode, ker se je v nekaterih gospodarskih dejavnostih proizvodnja zelo povečala. Treba bo izvesti pravilno nagrajevanje po delu delavcev v proizvodnji, kakor tudi vodstvenih in vodilnih strokovnjakov, da bodo hoteli prevzemati zelo odgovorne položaje. Zadali smo si veliko nalogo-letno za 9 % povečati stopnjo rasti družbenega proizvoda. Vendar na dosežanje uspehe domžalskega gospodarstva, kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja ter na tako velika investicijska vlaganja, ki so v glavnem namenjena sodobni tehnologiji, je pričakovati, da bomo planske cilje uresničili, še zlasti zaradi tega, ker so bili podprti s strani delavcev.

Na področju drobnega gospodarstva — obrti, ki je v naši občini dobro razvita — bomo še naprej vodili stimulatивно politiko tudi do te veje gospodarstva.

Še zlasti bomo pomagali našim zdomcem in to z odpiranjem lastnih lelavnic. Za servisne delavnice pa bo potrebno v okviru blokovne gradnje ezervirati lokale za te namene.

Izvršni svet skupščine občine Domžale je na svoji seji, dne 1. 7. 1976 obravnaval srednjeročni družbeni plan razvoja občine Domžale za obdobje 1976-1980 ter ugotovil:

- da je družbeni plan osnova in kažipot nadaljnega družbeno-ekonomskega in socialnega razvoja občine Domžale;
- da omogoča poglobljanje z ustavo opredeljenih samoupravnih socialističnih odnosov ob sočasem konceptu družbene samozaščite in razvoju ljudske obrambe ter razvijanju takega informacijskega sistema, ki bo prilagojen neposrednemu odločanju delovnih ljudi in občanov na vseh ravneh;

- da so imeli že od samega začetku pri sestavi plana odločilni vpliv delavci in delovni ljudje v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih;
 - da je srednjeročni družbeni plan razvoja občine Domžale vsebinski povzetek temeljnih nalog vseh nosilcev planiranja, ki so svoje naloge opredelili že v svojih srednjeročnih planih;
 - da bo nadaljnji dinamični družbeni razvoj verjetno povzročil nekatere odmike oz. odklone od začrtane politike in bodo zato potrebni ustrezni popravki, o čemer bo izvršni svet skupščine občine Domžale vsako gospodarsko leto poročal vsem zborom delegatske skupščine.
- V skladu z zgoraj navedenimi ugotovitvami izvršni svet skupščine občine Domžale predlaga vsem zborom občinske skupščine sprejem srednjeročnega družbenega plana razvoja občine Domžale za obdobje 1976 - 1980.

KAKO VPISUJEMO POSOJILO?

Štab za vpisovanje javnega posojila za ceste tekoče spremlja vpisovanje po vseh vpisnih mestih in skuša analizirati dejansko stanje z namenom, da bi čimprej zaključili akcijo. Čeprav smo v splošnem lahko zadovoljni, pa vendar nastajajo nekateri odkloni, na katere bi želeli opozoriti. Zaradi tega, da bodo naši delovni ljudje in občani seznanjeni s stanjem po vpisnih mestih, navajamo celotni seznam do sedaj vpisanih zneskov in odstotkov na posameznih vpisnih mestih. Ti podatki so bili 14. julija naslednji:

Elektro Ljubljana - okolica 97.500 din - 96 %, Termit 314.970 din - 89 %, Mlinostroj 282.800 din - 82 %, Helis 994.750 din - 80 %, Lek Mengeš 605.120 din - 87 %, Papirnica 1.291.700 din - 95 %, Tosama 1.310.500 din - 91 %, Trak 282.400 din - 100,6 %, Induplati 1.466.800 din - 97 %, Universale 754.160 din - 96 %, Filc 112.070 din - 88 %, Rašica Moravče 145.400 din - 99,2 %, Postaja milice Domžale 61.150 din - 145 %, Toko 1.126.960 din - 83 %, Oljarna 112.120 - 70 %, Eta Mengeš 42.400 - 96 %, Žito 83.600 - 92 %, Melodija 222.840 din - 89 %, Hidrometal 149.300 din - 87 %, Opekarna Mengeš 97.600 din - 108 %, Slovenijales Radomlje 519.700 din - 100 %, Mojca Lukovica 212.400 din - 196,6 %, Semesadike Mengeš 65.700 din - 88 %, KPC Jable 60.100 din - 103 %, Emona - Prašičereja 149.300 din - 77 %, Emona TOZD Poljedstvo 160.610 din - 52 %, Emona TOZD Kooperacija 17.300 din - 82 %
Gozdno gospodarstvo Domžale 68.000 din - 98 %, PTT enota Domžale 90.300 din - 84 %, Pivovarna Union - obrat Mengeš 16.300 din - 63 %, Gostišče Konšek 84.600 din - 102 %, Gostinsko podjetje Domžale 39.520 din - 122 %, POZD Repovž 26.700 din - 116 %, Avtoservis 143.840 din - 60 %, Mizarstvo Moravče 20.100 din - 90 %, Tamiz Mengeš 113.500 din - 99 %, Komunalno gospodarstvo Mengeš 15.200 din - 40 %, POZD Plastenka 23.800 din - 82 %, Biro 71 211.000 din - 102 %, Komunalno podjetje Domžale 89.300 din - 88 %, Varnost Mengeš 204.660 din - 97 %, Osnovna šola Brdo 99.000 din - 108,7 %, Osnovna šola Dob 61.200 din - 119 %, Osnovna šola Šlandrove brigade 133.600 din - 121 %, Osnovna šola Josip Broz Tito 97.800 din - 113 %, Osnovna šola Vencija Perka 63.800 din - 97 %, Osnovna šola Mengeš 68.200 din - 70 %, Osnovna šola Moravče 56.300 din - 87 %, Osnovna šola Radomlje 86.600 din - 103 %, Center srednjih šol 46.800 - 103 %, Poklicna kovinarsko galanterijska šola 78.900 din - 111 %, Posebna osnovna šola Homec 61.250 din - 101 %, Glasbena šola Domžale 43.800 din - 99 %, Služba skladov in SIS 70.800 din - 100 %, Zdravstveni dom Domžale 356.800 din - 99 %, Biotehnična fakulteta 32.300 din - 25 %, Delavska univerza Domžale 44.432 din - 106 %, Dom počitka Mengeš 63.900 din - 116 %, Dom počitka Domžale 27.900 din - 102 %, Vzgojno-varstveni zavod Domžale 153.100 din - 101 %, Družbenopolitične organizacije 35.056 din - 112 %, Zavarovalnica Sava 76.000 din - 101 %, Ljubljanska banka 90.600 din - 129 %, Služba družbenega knjigovodstva 32.100 din - 100 %, Skupnost zdravstvenega zavarovanja 7.500 din - 53 %, Skupščina občine - uprava 312.100 din - 98 %, Napredek Domžale 533.200 din - 86 %, Sodišče in ostali 92.000 din - 124 %, Krajevna skupnost Domžale 90.400 din - 214 %, Krajevna skupnost Vir 3.000 din - 150 %, ONPZ Zora 18.960 din - 88 %, Krajevna skupnost Mengeš 12.000 - 100 %, Slamnik Mengeš 39.200 - 75 %.

Na posebnem računu, na katerega vpisujejo manjše delovne organizacije v Domžalah, je vpisani znesek 339.470 din, kar predstavlja 33 %.

Štab razpolaga z naslednjimi podatki za krajevne skupnosti (vpisujejo zasebni delodajalci, kmetje in upokojeanci):

Krajevna skupnost Domžale 230.900 din - 22 %, Krajevna skupnost Homec Nožice 13.200 din - 34 %, Krajevna skupnost Lukovica 66.100 din - 176 %, Krajevna skupnost Mengeš 112.430 din - 13 %, Krajevna skupnost Vir 231.900 din - 102 %, Krajevna skupnost Preserje 27.500 din - 43 %.

Iz teh podatkov je razvidno, da je v delovnih organizacijah do sedaj vpisalo posojilo 8.716 vpisovalcev in znaša vpisani znesek 15.065.228 din, kar predstavlja 104 %. Poprečno vplačani znesek na enega vpisovalca znaša 1.728 din.

V krajevnih skupnostih pa je do sedaj vpisalo 380 vpisovalcev znesek v višini 682.030 din, kar predstavlja 20 %. Poprečni vplačani znesek pa znaša 1.794 din.

Tako je na podlagi zbranih podatkov vpisalo posojilo 9.098 vpisovalcev v skupnem znesku 15.750.558 din, kar predstavlja 109 % in pride poprečno na enega vpisovalca 1.731 din.

Občinski štab ponovno poziva vse delovne organizacije, ki še niso zaključile z vpisom, da to store čimprej. Štab nima podatkov za Veterinarski zavod Domžale, Slaščičarno Bistrico in za nekatere krajevne skupnosti, ki imajo samostojno vpisno mesto.

Prepričani smo, da je mogoče akcijo uspešno zaključiti že v tem mesecu in s tem zbrati potrebna sredstva, ki jih bo mogoče uporabljati tudi za modernizacijo ostalih cest drugega reda, ki niso predvidene v obstoječem planu. Vsem tistim, ki so akcijo uspešno zaključili pa se štab za opravljeno delo zelo toplo zahvaljuje.

Štab za vpis posojila

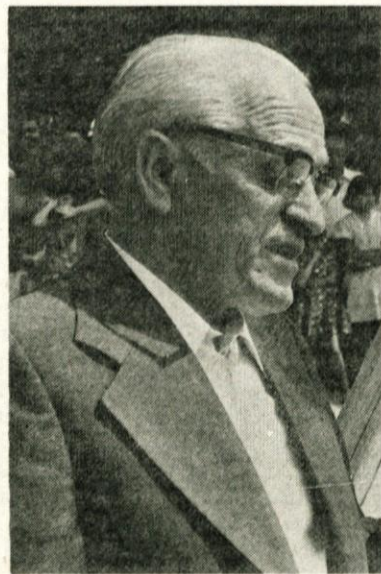
SLAVJE V MORAVČAH

PRAZNOVANJE OB DNEVU BORCA IN ODKRITJE SPOMENIKA JOŽETU KLANJŠKU - VASJI

Letošnjo praznovanje Dneva borca je bilo v naši občini povezano tudi z odkritjem doprsnega kipa narodnemu heroju Jožetu Klanjšku - Vasji, nekdanjemu komandantu legendarne 14. divizije. Svečanosti so se udeležili mnogi preživeli borci in gostje, med katerimi so bili: Mitja Ribičič - predsednik Republiške konference SZDL, Janko Rudolf - predsednik Republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, člani Sveta Federacije Lidija Šentjura, Viktor Avbelj - Rudi in Tone Vidmar - Luka. Poleg tega so bili na slovesnosti tudi narodni heroji Franc Poglajen - Kranjc, Bojan Polak - Stjenka, Jože Boldan - Silni, Mirko Jerman in Franc Avbelj - Lojko. Poleg teh so se udeležili slovesnosti tudi predstavniki vojašnic, ki nosijo imena slavnih partizanskih brigad.

Slovesnost se je začela s svečano povorko, ki je šla od Partizanskega doma proti osrednjemu prostoru proslave. V povorki so bile bojne zastave vseh brigad in tudi drugih borčevskih organizacij, predstavniki teritorialne obrambe in Jugoslovanske ljudske armade, nekdanji borci 14. divizije in IV. operativne cone, Šlandrove brigade, Kamniško-zasavskega odreda, mladina, delovni ljudje in občani. Osrednjo slovesnost je s pozdravnim govorom pričel Maks Zajec, ml., ki je pozdravil vse navzoče, posebej pa še goste, ki so se udeležili tega tovariškega srečanja in spominske svečanosti.

Slavnostni govornik je bil narodni heroj in član Sveta federacije ter udeleženec legendarnega pohoda 14. divizije Viktor Avbelj - Rudi. V svojem govoru je najprej poudaril pomen NOB in revolucije v prizadevanju slovenskega človeka, da si skupaj z drugimi pribori svojo svobodo. Svoje misli je posvetil temu, da po tolikih letih čas boja ni odmaknjen in da ima še vedno veliko vlogo v vsem našem življenju.

Narodni heroj in član Sveta federacije Viktor AVBELJ-Rudi med govorom v Moravčah

„Če bi lahko ob takšnih srečanjih prisluhnili notranjemu razpoloženju prisotnih, potem bi lahko ugotovili, da še danes, toliko let po končani vojni, nekdanje borce bogati in plemeniti nekdanji spomin na NOB z vsemi svojimi prizkušnjami, težavami, tragedijami in uspehi,“ je poudaril tovariš Rudi. V nadaljevanju govora je spregovoril o borbi delavskega razreda in o velikih prizadevanjih za humano reševanje odprtih borčevskih vprašanj in s tem tudi celotnega našega povojnega življenja.

Posebno je osvetlil dogodke tik pred drugo svetovno vojno in prizadevanje naprednih strank, ki so hotele vplivati na tok takratnega razvoja. Podrobno se je zadržal o dogodkih v sami Moravški dolini takoj po okupaciji in o delovanju osvobodilne fronte in partizanske vojske na tem območju. Spregovoril je tudi o tem, da je bila moravska „Mala Rusija“ prvo osvobojeno ozemlje v tem delu Slovenije. Čeprav je okupator hotel zatreti narodnoosvobodilno gibanje z izseljevanjem ljudi, pa vendar ni mogel doseči tega, da bi to območje ne bilo v resnici zavetišče mnogim partizanskim enotam, ki so se tu lahko odpočile, se pripravljale za nadaljne boje, šle preko Save na Dolenjsko ali pa se vračale nazaj na Štajersko.

Ko je govoril o liku priznanega komandanta 14. divizije Jožeta Klanjška, je najprej osvetlil njegovo mladost in trdo življenje, ki se je